

ostale katoliške in grške cerkve, katerih, ako se ne motim, šteje Zagreb deset, to je, osem katoliških in dvoje grških (zedinjenih in nezedinjenih). Toda teh ostalih cerkvá ne morem hvaliti niti notranje niti zunanje posebne lepote; župna cerkev sv. Marka v gornjem gradu je gotičen, jako star stavbin spominek preteklih dni; vendar poezija in domišljija te minete, ko stopivši v stoletja stari Božji hram ne vidiš, česar si pričakoval; leseni, z debelim prahom obloženi, vsakemu drugemu, samo gotičnemu skladu ne podobni oltarji vržejo tvojo živo domišljijo neusmiljeno z zračnih višav na golo trdo zemljo, prepričavši te, da še sedaj živijo barbari, kateri, ako nič hujega ne učinijo, vsaj vse, morebiti po starih cenjenih freško-slikarijah imenitne stene, pobelijo.

Predmestna župna cerkev sv. Petra je večidel nova, v bizantinskem skladu sezidana in ima lep visok zvonik; ravno tako tudi samostanska cerkev pri „milosrdnicah“ v novi deželni bólnici, kjer je sedaj izložba. Tù so me zraven posebne snažnosti prelepe steklarne slikarije na cerkvenih oknih zanimivale. Krasen je pogled, ko solnčni žarki, vsipaje se skoz cerkvene okna, kamenite tla mnogobojno opisujejo in celo cerkev z neko magično pol-tmino razsvitljujejo. Gledal sem zamišljen to krasoto, ko nenadoma orgle zapojó, in angeljsko petje kora se razlegaje celo cerkev napolnuje. Skušale so namreč milosrdnice krasno latinsko mašo, katero sem radostno poslušal, od konca do kraja v pobožnih mislih utopljen, kajti v Ljubljani vživamo res redkokrat veselje, da slišimo kako lepo umetalno mašo, dasiravno imamo filharmonično, več nego sto let staro društvo. Pevski zbor čitalnice ljubljanske ima pač sposobne sile, da bi izpeljaval dobre maše; zašto jih ne eksekutira večkrat? Milosrdnice so tako ginljivo in čisto pele, da sem do solz ginjen Božjo vežo zapustil in srečne štel tiste, kateri na tako lep način Boga častijo.

Nekoliko korakov od tod našel sem malo cerkev nezedinjenih Grkov, katerih v Zagrebu blizo 200 duš prebiva. Ker je cerkev bila zatvorena, šel sem v stanovanje cerkovnika, da mi jo odpre; toda predno mi svetišče otvori, naznani moj pohod svojemu župniku, častitljivemu popu z dolgo sivo brado gosp. Dj. N. Po cerkovniku zvedši, da neki „Slovenac“ viditi želi pohlevno Božjo hišo nezedinjenih Grkov, prikorači častitljivi starček sam, za svoje leta z nenavadno urnostjo, in mi podá s takim srčnim veseljem roko, kakor da bi bil v moji borni osobi vès slovenski narod pozdraviti hotel. Radosten vzame ključ cerkovniku, in me pelje na precej veliko privatno dvorišče one hiše, kjer mala pačedna cerkvica stoji. Tù mi razkazuje vse zanimivosti veličastne slovanske službe pravoslavne cerkve, z mano vred obžalovaje razkolništvo, že brez teh pogubljivih vernih dražeb, dovolj razcepljenih ubogih Slovanov. Mnogo me poprašuje o našem slovstvu, naših narodnjacih, in „zašto niso došli Slovenci na izložbo?“ To zadnje prašanje je tudi še več družih Hrvatov stavilo; vsem sem odgovoril, da je tega edino le „Kolo“ krivo bilo, ker je presamooblastno ravnalo, da so preklicali nazadnje celó vse njegove naredbe. En del Kolovega programa bila je tudi maša v novi kapeli v Maksimiru; in — ona kapela še blagoslovljena ni bila takrat! In tako bi mogel še družih zadržkov po društvu „Kolo“ napravljenih naštetih, pa naj bo to zadosti. — Dalje mi je razkazal častitljivi sivobradec vse cerkvene knjige, natisnjene v staroslovenskem jeziku, in veliko je bilo njegovo veselje, ko sem sèm ter tjà kak stavek iz njih čital. Po ogledu vsega tega me je dobri starček še svoji rodovini, bolehnih ženki, in lepi črnooki hčerki predstavil. Oči spoštovanega duhovna so se svetile, ko mi je roko zadnjikrat stisnivši pri vhodnih vratih še

enkrat „z Bogom! pozdravite naša braća Slovence“, z ginjenim glasom zaklical. Tudi meni je bilo nekako tesno pri srcu, ko sem vrlega možaka, komaj dobro spoznavši ga, zopet zapustiti moral; zdelo se mi je, ko da bila bi že, Bog zna, kako stara prijatla.

Od tod jo krenem naravnost v gornji grad, da tudi cerkev zedinjenih Grkov pogledam, ktera stoji blizo južne promenade (šetališča). V gornji grad peljejo tri ali štiri dobre ceste in mnogo peš-potov in stopnic; najlepša je peljana iz Jelačičevega trga po tako imenovani „dolgi ulici“ jako strmo, toda z dobrim tlakom in širokim trotoarom prevedena, na obeh stranéh s štacunami in lepimi hišami zarobljena cesta. Tudi jaz jo mahnem po nji v gornji grad, da pridem do „kamenitih vrat“ — sivih temnih ostankov trdnjave iz onih nemilih časov, ko si je človek, le za debelim zidovjem tiščeč, svojega življenja svest bil. Tù je napravljen nek lepo okinčan oltar, črne Matere Božje, z noč in dan gorečimi svečami na čast in slavo blagorodnici prižganimi; pobožni ljudje memogredé pogostoma tukaj poklekajo ter se iskreno priporočajo milosti polni nebeški kraljici.

(Dalje prihodnjič.)

Aforizmi.

Zložila Luiza Pesjak-ova.

Najlepše cvetje bo zvenelo,
Veselje sanj ti bo prešló;
Ljubezni solnce bo zgorelo,
Stekleno bistro bo okó.

Al neminljivo je le eno,
In k njemu vedno hrepeni:
Pošiljaj željo tjà ognjeno,
Kjer večna radost ti zori.

Vidne solze ne pekó,
Ki rosijo le okó;
Toda žgeče so solzé,
Ktere joče nam srcé.

„Bog te obvarji!“ — prelepe besede,
Al govor otožen si ti;
„Bog te obvarji!“ — visoka molitva,
Saj večje na zemlji je ni!

Čast in blagor domovini,
Hvala vedna jo obdaj;
Slavna bodi „Slava“ mila,
Slavo „Slavi“ vekomaj.

Zloga le veže in krepča srca,
Razpor uničil bo stebre sveta;
Postavljajte zlogi veliki oltar,
Da razpor vas zbegal ne bode nikdar!

Nasprotnika ne zaničujte,
Kter' z golim mečem se borí;
Zavratnika le osramujte,
Ki po zvičacah vas morí!

Pisma slovenskega učenika svojemu bratu.

(Dalje.)

12. Pismo.

Pod Ratitovcem na Gorenskem.

Predragi brat! Mislim, da mi boš rad verjel, ako Ti povem, da sem se preserčnega štel, da mi je bila prilika, približati se ob preimenitni tisočletnici častit-